

Archeologické nálezy - jak s nimi nakládat?

dle ust. § 23 a 23a zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči a

Vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se tento zákon provádí

Co to je archeologický nález?

„Archeologickým nálezem je věc (soubor věcí), která je dokladem nebo pozůstatkem života člověka a jeho činnosti od počátku jeho vývoje do novověku a zachovala se zpravidla pod zemí.“

Co mám dělat, když nějaký archeologický nález najdu?

O archeologickém nálezu, který nebyl učiněn při provádění archeologických výzkumů, musí být učiněno oznámení Archeologickému ústavu nebo nejbližšímu muzeu buď přímo nebo prostřednictvím obce, v jejímž územním obvodu k archeologickému nálezu došlo. Oznámení o archeologickém nálezu je povinen učinit nálezce nebo osoba odpovědná za provádění prací, při nichž došlo k archeologickému nálezu, a to nejpozději druhého dne po archeologickém nálezu nebo potom, kdy se o archeologickém nálezu dověděl.

Co se bude dít potom, když nález ohlásím? Můžu nalezenou věc či její okolí sám prozkoumat?

Archeologický nález i naleziště musí být ponechány beze změny až do prohlídky Archeologickým ústavem nebo muzeem, nejméně však po dobu pěti pracovních dnů po učiněném oznámení. Archeologický ústav nebo oprávněná organizace učiní na nalezišti všechna opatření nezbytná pro okamžitou záchranu archeologického nálezů, zejména před jeho poškozením, zničením nebo odcizením.

Mám jako nálezce nárok na odměnu?

Jde-li o archeologický nález, který nebyl učiněn při provádění archeologických výzkumů, má nálezce právo na odměnu, kterou mu poskytne krajský úřad, a to do výše ceny materiálu; je-li archeologický nález zhotoven z drahých kovů nebo jiných cenných materiálů, v ostatních případech až do výše deseti procent kulturně historické hodnoty archeologického nálezu určené na základě odborného posudku. Nálezce má právo na náhradu nutných nákladů, které mu vznikly v souvislosti s archeologickým nálezem. O náhradě rozhodne a náhradu poskytne krajský úřad. Svůj nárok k vyplacení odměny za archeologický nález musí nálezce uplatnit písemně nejpozději do jednoho roku od nálezu u krajského úřadu.

V písemné žádosti o přiznání odměny musí uvést místo, datum a nálezové okolnosti. Nálezce má právo také na náhradu nutných nákladů, které mu vzniknou v souvislosti s nálezem (např. jízdné, telefonické, popřípadě telegrafické oznámení a další). Tyto náklady musí prokázat.

Jak se určuje hodnota archeologického nálezu?

U nálezů z drahých kovů si krajský úřad vyžádá zkoušku u Puncovního úřadu. U nálezů z jiných cenných materiálů (např. jantar, drahé kameny) si vyžádá ocenění u znalce ceny v příslušném oboru. V ostatních případech si krajský úřad vyžádá určení kulturně historické hodnoty archeologického nálezu (např. nepoškozené nádoby, souboru nádob, mincí ap.) Archeologickým ústavem Akademie věd České republiky nebo Národním muzeem.

Jak je to s vlastnictvím? Komu patří archeologické nálezy?

Movité archeologické nálezy jsou vlastnictvím kraje, nejsou-li vlastnictvím státu nebo obce podle níže uvedeného odstavce.

Movité archeologické nálezy jsou vlastnictvím kraje, v jehož územním obvodu byly učiněny, nejde-li o movité archeologické nálezy učiněné při archeologických výzkumech prováděných příspěvkovou organizací nebo organizační složkou obce, které jsou vlastnictvím této obce, nebo o movité archeologické nálezy učiněné při archeologických výzkumech prováděných státní organizací nebo organizační složkou státu, které jsou vlastnictvím České republiky.

Kam se archeologické nálezy ukládají?

Movité archeologické nálezy, které jsou vlastnictvím kraje, se ukládají v jím zřízeném muzeu. Movité archeologické nálezy, které jsou vlastnictvím obce, se ukládají v muzeu zřízeném touto obcí, případně v muzeu zřízeném jinou obcí nebo krajem.

25.04.2013

PhDr. Aleš Naňák, foto archiv oddělení památkové péče KÚZK

Aktualizace 06.04.2023

Mgr. Michaela Štachová